

Fen-Edebiyat Fakülteleri ve Formasyon Programı (Öğretmen Yetiştirme)

Faculties of Arts and Sciences and the Formation Program (Teacher Training)

Süleyman ÜNÜVAR*

Özet

Geleceğimizi emanet ettiğimiz öğretmenlik kutsal bir meslektir. Bu sebeple onları mükemmel yetiştirmeliyiz. Öğretmen hem alanında ve hemde formasyonda iyi olmak zorundadır. Son 200 yıldır öğretmen yetiştirmeye özel önem vermekteyiz. Ancak hem Osmanlı ve hem de Cumhuriyet dönemlerinde o kadar çok sistem değiştirilmiş ki eğitimde standart yakalanamamıştır. Bu günde sistem kargaşası hala devam etmekte ve bütün eğitim kurumları etkilenmektedir. Sorunları kökten çözmek yerine günü birlik tedbirlerle geçiştirildiği için de ilk öğretimden başlayarak üniversitelere kadar eğitimin bütün alanlarında sorunlar yaşanmaktadır. MEB yeni sistem getirmişken YÖK'da buna uygun olarak Fen- Edebiyat ve Eğitim Fakültelerini bu yeni sisteme uygun hale getirmelidir.

Anahtar Kelime: Öğretmen, Formasyon, Fen-Edebiyat Fakültesi, Eğitim Fakültesi

Abstract

The profession of teaching which we entrust our future is a holy job therefore we must educate our students perfect. The teacher has to be good both his branch and his formation. we have given special important to educate the teachers last 200 years. In ottoman period and Turkish republic period, the education system has been changed many times so we cannot have a standard of it. Today, these confliction has gone on in Enstitutions of teaching, so they have been effected by the situation. As The precatations are daily solution, All Enstitutions of teaching from primary school to university have all the same problems.

* Yrd. Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, unuvar@gantep.edu.tr

While ministry of education has practise new system, Yök must rearrange the faculty of art and science, Education faculty as the new system and (YÖK#8217).

Key words: teachers, formation, the faculty of art and science, Education faculty

I-Öğretmen Yetiştirmenin(Formasyon Eğitimi) Tarihi Süreci

Osmanlı Devleti batılı tarzda okullaşma ve eğitimi ile ilgili çalışmaya XIX. yüzyılda II.Mahmut ile başlamıştır. Açılan bu okullar ilköğretim ve ortaöğretim düzeyindeki okullar olup, üniversite ve meslek eğitim ile ilgili kurumlar ise, yine bu yüzyılın ortalarından itibaren faaliyete başlanmıştır. Bu dönemde hızlı bir şekilde her alanda eğitim kurumları açılmış ve yaygınlaştırılması içinde çaba gösterilmiştir. Ancak açılan okulların programları, müfredatı ve formasyonu yeterli olmadığı gibi bu alanda yetişmiş ve donanımlı öğretmen bulmakta oldukça güçtür. Çünkü açılan bu okulların amaçlarına uygun formasyona sahip öğretmen yoktur. Bu eksikliğin anlaşılması üzerine 18 Mart 1848 tarihinde ilk defa İstanbul'da Dârülmualimin açılmıştır. Okul, orta öğretim kurumlarına (orta okul,) formasyona sahip donanımlı öğretmen yetiştirmek amacıyla açılmıştır. Aynı gerekçe ile 1868 tarihinde de ilk öğretim kurumlarına (ilk okul) öğretmen yetiştirmek amacıyla Darülmualimin-i Sibyan kurulmuştur. 1870 yılında ise, Kız Öğretmen Okulu açılarak, açılmış(sayısı çok az) ve açılacak olan kız ilk ve orta öğretmeni yetiştirmek için faaliyete başlamıştır. Çünkü o dönemde karma eğitim yok kız ve erkekler için ayrı ayrı okullar mevcuttu. Kız okullarına bayan öğretmen atanarak kızların daha çok okula devam etmesi arzu edilmektedir. 1891 yılında Ali kısmı(yüksek-2 yıllık) açılarak idadi ve sultanilerinde(lise) öğretmen ihtiyacı karşılanmıştır. Öğretmen okullarının yüksek kısmı öğretime başlamasıyla birlikte bu alanda önemli bir açık kapatılmıştır. Böylece XIX.yüzyıl bitmeden bütün eğitim kurumları için formasyon eğitimi almış alanında bilgi birikimi olan öğretmenler yetiştirilmeye başlanmıştır. 1908 yılından itibaren ise, Darülmualimin Âli kısmında okuyan ilgili alanda(branşta) aynı anda Darülfünuna da(üniversite) devam etmiştir.

Darülmualimin Ali ismi 1925 yılında Yüksek Muallim Mektebi daha sonra ise Yüksek Öğretmen Okulu (Çapa Yüksek Öğretmen Okulu-bu dönemde tek) olarak değiştirilmiştir. Bunun yanında yeni Türk Devleti eğitimdeki açığı hızlı bir şekilde kapama yollarını aramış ve bu amaçla 1926 yılında Gazi Terbiye (Gazi Eğitim Enstitüsü'nü- Bu günkü Gazi Eğitim Fakültesi'nin temeli) açmıştır. Ancak bu da yeterli gelmeyecektir. Bilhassa köylere öğretmen bulmakta ve köy şartlarına uyum sağlayacak öğretmen için bir sistem arayışına girilmiş buna çare olarak da 1936 yılında köy öğretmenliği sistemi getirilmiştir. Ancak yeterli olmaması üzerine 1940 yılında her alanda bilgisi (tarım, hayvancılık, arıcılık, marangozluk vb) olan köylüye önderlik etmesi düşünülen köy öğretmenleri yetiştirilmek amacıyla Köy Enstitüleri açılmıştır. Ayrıca Köy Enstitülerine öğretmen yetiştirmek içinde Yüksek bölümü açılmıştır.

II. Dünya Savaşı ile birlikte 1950 yılına kadar eğitim alanında herhangi bir yenilik yapılmadığı gibi bazı olumsuzlukların da yaşanmıştır. 1946 yılında çıkarılan üniversite kanunu ile Yüksek Öğretmen(Çapa)Okulu kapanma ile karşı karşıya kalmış ve hatta 1949-1951 yılları arasında eğitime ara vermiştir. 1950 yılında Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle yeni bir anlayışında başladığının ilk işaretleri verilmiştir. Ancak yine bu dönemde dünya soğuk savaş girmiş iki kutuplu dünyada ideolojiler ön plana çıkmış ve dünyayı paylaşma yarışında kıyasıya bir rekabet oluşmuştur. Bu arada bir takım ideolojik sızmaların olması yeni iktidarın Köy Enstitülerini 1954 yılında kapatmasına da bir vesile olmuştur. Köy Enstitülerinin yerine ise Öğretmen okulları açılmıştır.

1950 yılının ikinci yarısından itibaren nüfus artışı ve okullaşmaya bağlı olarak artan öğretmen ihtiyacını karşılamak amacıyla Öğretmen Okullarının(ilk okul öğretmeni) sayısında hızlı bir artış olmuştur. Lise öğretmeni yetiştirme görevi ise, Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'nda iken 1959 yılında Ankara da ve 1965 yılında ise İzmir Yüksek Öğretmen Okulu açılarak bu alandaki öğretmen ihtiyacı karşılanmıştır.

1959 yılından itibaren Yüksek Öğretmen Okulları öğrenci kaynağını öğretmen okullarından almaktadır. Bir öğrenci ilk okul veya orta okuldan sonrası girdiği sınavı kazanırsa öğretmen okulunda (6 veya 4 yıl) okumakta ve orada başarılı olanlar Yüksek Öğretmen Okullarından herhangi birine gelerek bir yıl daha okumaktadır. Bu aynı zamanda üniversiteye hazırlık şeklinde de olmaktadır. Üniversite sınavını kazandığı takdirde gündüz üniversitede gece ise, Yüksek Öğretmen Okullarında okuyarak(yatılı) hem alanında(branşında) yetişmiş(uzmanlaşmış) hemde öğretmenlik mesleğinde formasyonla donanmış ir şekilde mezun olmaktadır. Ülkede faaliyet gösteren bu üç Yüksek öğretmen Okulu öğrencilerini buldukları yerdeki üniversitenin Fen ve Edebiyat(DTCF) Fakültelerine göndererek branşlarında yetiştirirlerdi. Yani Eğitim Fakültelerinin yaygınlaşmasına kadar Orta Öğretim okullarında öğretmen olanların büyük çoğunluğu Fen ve Edebiyat(DTCF) Fakülteleri mezunları idi. Çünkü Yüksek Öğretmen Okulunda 24 saat öğretmenlik formasyonunun içine yetişmektedir. Zaten öncesi de öğretmen okulu mezunu olduğu için ve fakültelerde branş alması sebebiyle mükemmel öğretmenler yetişmektedir.

1848 yılında açılan ilk öğretmen okulundan sonra açılan diğer öğretmen yetiştiren kurumlar önce iki yıl sonra dört yıl olmuş, ilk eğitime öğretmen yetiştiren okullar ise, önce ilk okuldan sonra 6 yıl sonra orta okul üzeri 4 yıl olmuştur. Yine bir ara ilk okuldan sonra 7 yıla çıkmıştır. 1926 yılında açılan Eğitim Enstitüleri ise önce 2 yıl sonra 3 yıllık eğitim vermiştir. Daha sonra bu okullar 4 yıla çıkarılmış ve YÖK kanunu ile de üniversiteler bağlanmıştır. 7 yıllık (3+4) ilk okul öğretmenliği yetiştiren okullar ise 1974 yılında MEB' na bağlı olarak önce 2 yıllık(ön lisans) olarak açılmış sonra yine YÖK kanunu ile üniversitelere bağlanmış ve daha son-

rada 4 yıl olmuştur. Ülke çapında çok farklı düzenlemeler ve uygulamalarla öğretmen yetiştirilmiş ki okullardan mezun olanlar arasında bir takım sürtüşmeler anlaşmazlıklar yaşanmıştır. MEB sık sık program ve içerik değiştirerek maalesef böyle bir ortam hazırlamıştır.

Öğretmen okulları açıldığı ilk günden itibaren kapatılıncaya kadar sürekli program, içerik, isim, eğitim süresi ilgili çok sık değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler bazen bilimsel çerçevede ve günün şartlarına uygun olarak yapılmış, fayda sağlamış, bazen de bilimsellikten uzak, alakalı alakasız kişilerin şahsi düşünce veya çıkarları doğrultusunda laf olsun diye sanki sıradan basit 3 aylık bir kurs gibi algılanıp bu okulların bünyesinde değişiklikler yapılmıştır. Bunun sonucunda ülkenin geleceği denemek olan öğretmenler ve eğitim kurumlar kendilerinden istenen verimi gösterememiştir. Bununla birlikte bu okullardan mezun olan eğitimciler, bütün olumsuzluklara rağmen kendi imkanlarıyla kazanmış oldukları bilgi birikimlerini Anadolu'nun en ücra köşelerine kadar gidip canla başla bin bir fedakarlıkla görev yapmaktadırlar. Bu gün eğitimde bazı iyi ve olumlu şeyler yaşıyorsa o fedakar eğitimciler sayesinde yaşandığı bilinmelidir. Bugünde formasyon eğitiminde ile ilgili benzer olaylar yaşanmakta ve deneme yanılma yoluyla gözü kapalı el yordamıyla bir şeyler yapılmaya çalışılmaktadır.

1973 yılında çıkarılan kanunla 1974 yılından itibaren İlk Öğretmen Okulları(ilk okullara(sınıf) öğretmeni yetiştiren okullar) , Öğretmen Liselerine dönüştürülmüş ve ilk okul öğretmeni yetiştirme işlevine son verilmiştir. Aynı şekilde sayısı 3 olan Yüksek Öğretmen Okulları da 1978 yılında kapatılmıştır. 1974 ve 1978 de öğretmen okullarının kapatılması eğitimde kapanmayacak büyük bir kara delik açmış ve bu kara delik halâ genişleyerek devam etmektedir.

Türkiye'de öğretmen okulları veya başka bir ifade ile formasyona sahip bireylerin yetiştirilmesi 164 yıldan beri devam etmektedir. Bir kurum veya kuruluş için 160 yıllık bir bilgi birikimi ve tecrübe azımsanmayacak bir zaman dilimidir. Yani kurumsallaşması için 160 yıl fazlasıyla yeterlidir. Ancak Türkiye'de 160 yıllık deneme süresi yetmiyor belki bir 160 yıl daha gerekiyor. Çünkü öğretmen yetiştirmede doğru veya yanlış bir sisteme belirli bir süre uygulanıp gözlenme fırsatı bulunmuyor. Sistem, bilerek veya bilmeden çok sık değiştirilerek hiçbir dönemde o sistemi olumlu veya olumsuz yönlerinin ortaya çıkmasına fırsat verilmiyor. Bu yıl(2012) acele ile çıkartılan 4+4+4 sistemi içinde aynı şeyi söylemek mümkündür. Eğitimciler yani sahadaki uygulayıcıların görüşü alınmamıştır. Aşağı yukarı eğitim ile ilgili getirilen bütün yenilikler maalesef bu şekilde hayata geçirilmiştir. Uygulama bir takım sıkıntıları ve sorunları da beraberinde getirmiştir. Bunun en basit örneği de aynı branştaki eğitimciler bir birleriyle anlaşamıyorlar ve çatışıyorlar. Sanki birileri bu çatışmayı bilerek çıkarıyor gibi. Şunu herkes iyi biliyor ki bir ülkede sıkça eğitim sistemi değişiyorsa veya değiştiriliyorsa; o ülkenin ekonomik, sosyal, kültürel politik değerleri tam ve sağlıklı olarak gelişemez. Nesiller

arasında kopukluk had safhaya çıkar, kimse kimseyi anlamaz ve dinlemez. Türkiye yaklaşık 200 yıldır bu sorunla uğraşmaktadır.

II- Günümüzde Formasyon Eğitimi Programı (Öğretmen Yetiştirilmesi)

Yüksek Öğretmen Okullarının kapatılması birlikte ülkemizde Orta Öğretim alanına öğretmen yetiştirilmesinde büyük bir sorun yaşanmış, hiçbir akademik ve bilimsel verilere dayanmadan acele olarak Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Eğitim Enstitüleri 4 yıla çıkarılmıştır. Ancak 1982 yılında YÖK'ün kurulması ile birlikte Bakanlığa bağlı bu 13 Enstitü tabelaları değiştirilerek (birçok resmi kurumda yapıldığı gibi-ismi değişince sorun çözülür anlayışı) hiçbir akademik personel bulunmamasına rağmen YÖK'e devredilmiş ve isimleri eğitim fakültesi olarak değiştirilmiştir. Ancak bazı üniversiteler, tabelası değişen sözde bu 13 Eğitim Fakülteleri (Enstitü) çoğunu akademik personel sayısının yetersiz olmasını gerekçe göstererek kapatmışlardır. Bunun sonucunda da 1990 ların başından itibaren ilk okullarda öğretmen sıkıntısı yaşanmıştır. Bunun üzerine MEB bu sorunu aşmak için de yüksek öğretimin herhangi bir bölümünden mezunları sınıf öğretmeni atayarak sorunu çözmeye çalışmıştır. MEB'in buradaki amacı sınıflar boş kalmasın öğrencilerin başında birileri bulunsun şeklinde idi. Halbuki atanan bu insanların hiç birinin formasyonu olmadığı gibi çoğunun tek amacı işsiz kalmamak idi. Bakanlık maalesef o yıllarda böyle büyük bir hataya imza atmıştır. MEB sınıf boş kalmasın diye atanan bu öğretmenlere ir müddet öğretmenlik yaptırdıktan sonra, arkadan 2-3 aylık kurs şeklinde formasyon verilmiştir. Bu şekilde 2000 yılının başlarına çok faklı kaynaklardan öğretmen atanarak sorun çözüldüğü sanılmış veya günü kurtarma yoluna gidilerek durum idare edilmiştir.

Ancak formasyon eğitimi ve öğretmen yetiştirilmesi çok basite alınamayacağı kısa zamanda anlaşılmalı ve yeniden Eğitim Fakültelerine dönüş olmuştur. Bu defada üniversitelerin merkez yerleşkelerinde yeteri kadar fakülte bulunması nedeniyle yeni açılan bazı eğitim fakülteleri, o ilin taşrası sayılan ilçelerde biraz da popülist yaklaşımla gelişi güzel açılmıştır. 2000 li yılların başlarında açılan bir çok fakülte bu şekilde akademik ve bilimsel verilere dayanmadan öğretime başlamıştır. Bu fakültelerin çoğu geç açılması sebebiyle bilhassa orta öğretim öğretmenliği alanında(branş) ders verecek yetişmiş, tecrübeli akademik kadrolara uzun bir süre sahip olamamıştır. Bu gün her üniversitede en az bir(bazılarında iki) Eğitim Fakültesi bulunmaktadır. Çoğunda da yeteri kadar akademik kadro bulunmamaktadır.

YÖK Kanununa göre, bir yüksek öğretimin tüzel kişiliğe kavuşabilmesi için bünyesinde Fen-Edebiyat Fakültesinin bulunması (son yıllarda açılan üniversiteler hariç) zorunluluk idi. Bu, sebeple açılan Fen-Edebiyat Fakültelerinin çoğunluğunda yeterli akademik ve tecrübeli kadrolar mevcuttur. Kaldı ki Eğitim

Fakülteleri kurulmadan önce ülkenin orta öğretim öğretmen ihtiyacı uzun yıllar, Fen-Edebiyat (veya DTCTF) Fakülteleri tarafından karşılanmıştır. Söz konusu bu fakültelerin akademik kadroları alanlarında veya branşlarda uzun yıllardır edindikleri tecrübe ile kaliteli eğitim vermektedirler. Fen-Edebiyat mezunlarına birde formasyon eğitimi verildiği takdirde çok daha üst seviyede öğrenci yetiştirme kabiliyetine sahiptir. Kaldı ki uzun yıllardır bu uygulanmakta ve mezunları okullarda (Lise) başarıyla öğretmenlik yapmışlardı. Ancak 2001-2002 yılı itibariyle Fen-Edebiyat Fakültelerinden formasyon eğitiminin kaldırılması ile birlikte liselere branşta yeteri kadar donanımlı öğretmen atanmaz olmuştur. Lise öğrenimin kalitesi maalesef düşmüştür.

Bu arada Fen-Edebiyat Fakültelerinde yetişmiş ve tecrübeli akademik kadroları olmasına rağmen bu fakültelerin öğrenci kalitesi geriye düşmüş ve kan kaybetmiş, mezunlar da hayata küsmüştür. Uzun uğraşlardan sonra ALES sınavının sonuçlarına göre Fen-Edebiyat Fakültesi mezunları yeniden formasyon (tezsiz yüksek lisans) alma imkanına kavuşmakla birlikte başlarda oldukça kargaşa yaşanmıştır. Bir çok mezun kayıt tarihlerinde bir üniversiteden diğer üniversiteye maraton koşucusu gibi zamanla yarışmışlar ve vakitlerinin çoğunu yollarda geçirmek zorunda kalmışlardır. Ancak kontenjanların yetersiz olması nedeniyle bir çoğunun çabası boşa gittiği görülmüştür. Bu sistemden de kısa bir süre sonra vazgeçilmiştir.

YÖK ve MEB yeniden arayış içine girmiş bu defada 2009-2010 tarihinden itibaren eski sistemi andıran Fen-Edebiyat Fakültesi 3.ve 4.sınıflara yeniden formasyon eğitimi verilmesi uygulaması başlatılmıştır. Ancak bu karar da kısa sürmüş Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Fen -Edebiyat Fakültesi öğrencileri yine gelecekte kararsız ve ümitsiz bir havaya bürünmüşlerdir. Son uyulama ile diploma notunun 2.50 olması halinde formasyon eğitimi almalarına imkan sağlanmıştır. Bu Fen-Edebiyat Fakültelerinin konumunu yeniden güçlendirecek ve okullara alanlarında iyi yetişmiş öğretmenler atanacak derken YÖK birden bire formasyonu kaldırdığını ilan etti. Büyük tepki alması üzerine de geri adım atarak mevcut öğrencileri etkilemeyecek dedi. Ancak bu uygulamadan sonra Fen-Edebiyat Fakültesi öğrenci kalitesini olumsuz yönde etkileyecektir. Ayrıca liselere branşında yeteri donanıma sahip olmayan öğretmenler atanacaktır. Bu eğitim sistemini a-z'ye etkileyecektir. Kaldı ki bu yıl çıkartılan 4+4+4 sisteminde branşında iyi yetişmiş öğretmene ihtiyaç olacaktır. Bu sebeple YÖK, Fen-Edebiyatlardan formasyonu kaldırma uygulamasından vazgeçmelidir. Bu karar hem orta öğretim kurumlarını rahatlatacak ve hemde Fen-Edebiyat Fakültelerinin akademik kalitesini yükseltecektir. Ancak formasyon Fen-Edebiyat Fakülteleri bünyesinde verilmelidir. Bu öğrenciler açısından da akademik verim açısından da faydalı olacaktır.

Bu gün Eğitim Fakültelerinin hantal bir yapısı olmuştur. Her alanda bölüm açmak zorundadır. Böyle bir kurum yönetilemez ve bir çok sorunu da beraberinde

getirir. Kaldı ki bu günkü yapısı ile de bu sorunu altından kalkması oldukça da zordur. Ayrıca formasyon için Eğitim Fakültesine dışarıdan gelen Fen-Edebiyat ve diğer fakülte öğrencileri de ayrıca bir yük getirmektedir. Diğer taraftan Eğitim Fakültesi dışarıdan ve bir yıllığına gelen bu öğrencileri farklı görmektedirler. Bu, Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin formasyon eğitimi esnasında kendilerini 2.sınıf gibi düşünmeleri sonucunu doğurmaktadır.

Formasyon eğitimi için Fen-Edebiyat Fakültesi mezunlarını Eğitim Fakültesine yamanması geleceğin eğitimcileri açısından pek uygun olmamıştır. Bunun yerine formasyon eğitimi Fen- Edebiyat Fakültelerinde 4+1 şeklinde verilerek liseye gönderilecek öğretmenlerin daha iyi yetiştirmeleri sağlanmalıdır.

Sonuç

Bu güne kadar ilköğretim kurumlarının(ilk ve orta okul) öğretmen ihtiyacı büyük oranda Eğitim Fakülteleri tarafından sağlanmıştır. Orta öğretim kurumlarının(lise ve dengi okullar)öğretmen ihtiyacı ise, Eğitim Fakülteleri birlikte Fen- Edebiyat, İlahiyat Fakülteleri, Konservatuar , Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ile diğer Fakültelerin(Güzel Sanatlar Resim Bölümü gibi) ilgili bölümlerince ya doğrudan yada son yıllarda uygulanan Eğitim Fakültelerinde alınan bir yıllık formasyon eğitiminden sonra sağlamıştır. Bu fakültelerden mezun olan öğrenciler herhangi bir Eğitim Fakültesinde formasyon eğitimi almaları sonucunda öğretmen olabilmektedirler. Yani geçmişte olduğu gibi günümüzde de orta öğretim alan öğretmenleri iki ayrı kaynaktan beslenmektedir.

Bu ikiliği ve farklı kaynaklardan öğretmen teminini ortadan kaldırmak gerekmektedir. Bu yapılmadığı takdirde eğitimde birlik bütünlük sağlanmayacaktır. Kitaplar tek tip olsa da öğretmen kaynağının farklı olması ikiliği ortadan kaldırmaz. Fen Edebiyat Fakültesi veya diğer fakültelerin ilgili bölümleri ile Eğitim Fakültesinin ilgili alanından mezun olanlar arasında önemli farklar vardır. Yani Eğitim Fakültesinden mezun olan öğretmen adayları branşlarında tam donanımlı yetiştirmeleri mümkün değildir. Halbuki öğretmen, her alanda iyi yetişmiş(branş ve formasyon) bilgi birikimi ve donanıma sahip bireyler olmalıdır. Bu Geleceğimizi bu meslek grubuna emanet ediyoruz. Başka hiçbir meslek grubu gelecek ile ilgili bu kadar olumlu veya olumsuz etkili değildir. Ayrıca bu etki ortalama 60-70 yıllık bir süreyi de kapsamaktadır. Bu sebeple öğretmen yetiştirmede azami dikkat etmemiz gerekmektedir.

Bu yıldan (2012 yılı) itibaren başlayacak olan 12 yıllık eğitimin(4+4+4) tümünün öğretmen ihtiyacının Eğitim Fakültelerince karşılanması mümkün değildir. Bu fakültelerin fiziki yapısı, akademik ve idari kadroları ile mevcut YÖK kanunu ve yönetmenlikler çerçevesinde baktığımızda bu yükü karşılayamaz. Bu nedenle üniversite öncesi eğitimin(12 yıl) bir bölümü olan ilk ve orta okul(yani 4+4=8) kısmına öğretmen yetiştirme işi tamamen Eğitim Fakültelerinin işi olmalıdır.

Eğitim Fakülteleri bu alanlarda öğretmen yetiştirme işiyle uğraşmalıdır. Yoksa bütün eğitim alanları Eğitim Fakültelerine verilirse Eğitim Fakültesi çok zorlanacaktır. Eskiden de Eğitim Enstitüleri ilk ve orta okulların öğretmen kaynağı fakülteler ise, liselerin öğretmen kaynağı idi.

Orta öğretim kurumlarına(diğer kalan +4) yani lise ve dengi Okullar (meslek liseleri) kısmına alan(branş) öğretmeni yetiştirme ise, Fen-Edebiyat Fakülteleri ile yukarıda belirttiğimiz diğerk fakülte ve yüksek okullar tarafından öğretmen yetiştirilmelidir. Çünkü Eğitim Fakülteleri hemen her alanda bölüm açması neticesinde çok büyümüş, şişmiş ve hantal bir yapıya bürünmüştür. Artık yönetilemez bir duruma gelmiştir. Bunun yanında bazı fakültelerde hala yeterli akademik kadrolarda bulunmamaktadır. Bu sebeple YÖK kanununda yapılacak küçük bir değişiklikle Eğitim Fakültelerinin Orta Öğretim alan(branş) öğretmenliği bölümleri kapatılır ve başta Fen-Edebiyat Fakülteleri olmak üzere ilgili diğerk fakültelerin uygun bölümleri öğretmen yetiştirmeye başlar. Bu şekilde hem Eğitim Fakültelerinin hantallığı ortadan kalkar ve hem de Fen-Edebiyat Fakültelerine dinamizm gelir. Her Fen-Edebiyat Fakültesini tercih eden öğrencinin öğretmen olması beklenemez ve de mümkünde değildir. Şimdide uygulandığı gibi formasyon istemeyen öğrenci, sadece lisans diplomasıyla mezun olabilir. Öğretmen olmak ve formasyon almak isteyen öğrencide kendi fakültesinde bir yıl formasyon(4+1) programına dahil olabilir ve öğretmen olarak da çok iyi yetişecektir. Bu bir çok sorunu çözebileceği gibi eğitime her alanda kalite gelmesini de sağlayacaktır. Böyle olduğu takdirde hem Fen-Edebiyat Fakültelerinin öğrenci profili yükselecek ve hem de branşında daha iyi yetişmiş öğretmenler orta öğretim kurumlarında görev alması sağlamış olacaktır. Ayrıca Eğitim Fakülteleri de iki alan üzerine(ilk ve orta okul öğretmenliği) yoğunlaşacağından daha kaliteli bir eğitim imkanına kavuşacaktır. Bunun gerçekleşmesi ülke kaynaklarının daha verimli kullanılmasını sağlayacaktır. Ayrıca 20 yaşlarda Fen-Edebiyat Fakültelerinde okuyan binlerce gencimizin ümitsizliğe ve çaresizliğe kapılıp işe yaramıyorum duygusundan da kurtulmasına da neden olacaktır. Yüksek öğretimde yapılacak bu düzenleme ülke menfaatine olacaktır.

Kaynakça

Eşme, İsa, *Yüksek Öğretmen Okulları*, (2001)Bilgi Başarı Yayınları, İstanbul

Gelişli, Yücel, “Öğretmen Yetiştirmede Ankara Yüksek Öğretmen Okulu Uygulaması ” (2001), *MEB Dergisi*, 149:

Kavcar, Cahit, “Tarihe Karışan Bir Yetiştirme Modeli:Yüksek Öğretmen Okulu”,(1982), *A.Ü.Eğitim Fakültesi Dergisi*, XV, 1: 4-5

2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu (2005), seçkin Yayıncılık Ankara